

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Katedra práva

Stát a právo

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.2.00/15.0189.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

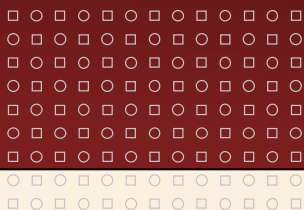

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Struktura 1. přednášky

- I. Pojem státu a práva
- II. Vztah státu a práva
- III. Funkce státu
- IV. Formy státu
- V. Systém (struktura) práva

I. Pojem státu a práva

Co je to **stát**?*

= politická forma organizace lidské společnosti na určitém území

=) území, obyvatelstvo, moc (G. Jellinek)

* „*lo stato*“ = *status* = Niccolò Machiavelli (1469-1527) - *Vladař*

Struktura státní moci

- **Moc zákonodárná**
(Poslanecká sněmovna, Senát, ...).
- **Moc výkonná**
(Prezident, Vláda, ÚOSS,...)
- **Moc soudní**
(obecné soudy, ÚS)

Právo

Právo:

- = nárok na něco (**subjektivní právo**).
- = systém normativní regulace lidského chování (**objektivní právo**)
- = soubor právních norem (regulujících vztahy ve společnosti)

X jiné regulátory

- = náboženství
- = morálka
- = etika...

-) II. Vztah státu a práva

„Právo potřebuje stát, aby se prosadilo.“

„Stát potřebuje právo, aby se ospravedlnil.“*

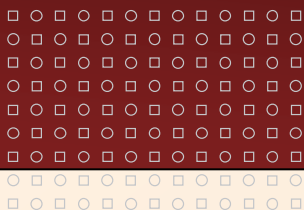
* Knapp, V.: Tvorba práva a její současné problémy. Praha : Linde, 1998, s. 43.

Stát = tvůrce práva

vykonavatel práva

garant práva

+ ale i adresát práva (právních norem)

III. Funkce státu

Vnější:

- obranná
- mezinárodní

Vnitřní:

- správní (veřejná správa)
- ekonomická (vybírání daní)
- sociální (nemocnice, důchody)
- regulativní (právo, exekuce)

IV. Formy státu

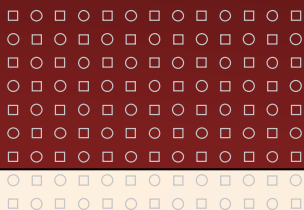
Státy lze členit dle:

A) Formy vlády

- vztah obyvatelstva ke státní moci (**demokracie x diktatura**)
- povaha nejvyšších státních orgánů (**monarchie x republika**)

B) Členění státu

- **unitární**
- **složené**

Dle formy státu

- Absolutní monarchie (Ludvík XIV.)
- Parlamentní monarchie (Velká Británie, Nizozemí)
- Prezidentská republika (USA)
- Parlamentní republika (ČR, SR)

+ jejich variace

Dle členění státu

- **Unitární státy** = jedna: ústava, soustava st. orgánů, zákonodárství, st. občanství, atp.
 - např. ČR, SR, Maďarsko, ...

- **Složené státy** (federace, spolkové státy) = více: členských států, soustav orgánů, zákonodárství, občanství , atp.)
 - např. USA, SRN, Rakousko, ...

- + **Konfederace** – Švýcarsko, USA 1778 – společné orgány, které rozhodovaly pouze záležitosti , na kterých se členské státy dohodly

- + **EU** (není stát, ale supranacionální organizace, bez vlastních orgánů na území členských států, ...)

V. Systém (struktura) práva

Složité systém (struktura)

- Členění podle různých kritérií (předmět, metoda, účel,...)
 - soukromé x veřejné (rovnost x nadřazenost)
 - vnitrostátní x mezinárodní
 - pozitivní x přirozené
 - hmotné x procesní

- Dále lze členit na právní odvětví:
 - občanské právo, obchodní, ústavní, trestní, správní, finanční, mezinárodní, živ. prostředí, internetové, ...

Shrnutí:

- I. Pojem státu a práva
- II. Vztah státu a práva
- III. Funkce státu
- IV. Formy státu
- V. Systém (struktura) práva